

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ
การจัดสร้าง การโฆษณา และการเก็บรักษา วัตถุมงคลในพุทธศาสนา

ร้อยตำรวจเอก ยิ่งเหงฟ จันทร์ชัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นล่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาด้านศิลปกรรม สถาบันวิทยาลัย
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-109-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

工 16838956

LEGAL MEASURE RELATING TO THE
PRODUCTION, ADVERTISING AND POSSESSION OF BHUDDIST

Pol.Capt. Yingtep Chantrangsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-109-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสร้าง การโฆษณา

โดย

และการเก็บรักษา วัตถุมงคลในพุทธศาสนา

ภาควิชา

ร้อยตำรวจเอก ยิ่งเทพ จันทร์รังษี

อาจารย์ที่ปรึกษา

นิติศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ชงทอง จันทรางคุ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น³⁰
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
นาย นิติ ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ลันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
นาย นิติ ..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชีวกุล)

.....
อาจารย์ สุชาติ ไตรประลักษณ์ ..... กรรมการ

(อาจารย์ สุชาติ ไตรประลักษณ์)

.....
อาจารย์ วีระพงษ์ บุญโภ哥ล ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโภ哥ล)

.....
อาจารย์ จันทร์รังษี ..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ชงทอง จันทรางคุ)

.....
อาจารย์ ธรรมนงค์ แสงวิเชียร ..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ธรรมนงค์ แสงวิเชียร)

พิมพ์ต้นฉบับบทด้วยอวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

ยิงเพฟ จันทร์ชัย, ร.ต.อ. : มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสร้างการโฆษณาและการเก็บรักษา วัตถุมงคลในพุทธศาสนา (Legal Measure Relating to the Production, Advertisement and Possession of Bhuddist) อ.ที่ปรึกษา : รศ. คงทอง จันทรงศุ, หน้า. ISBN 974-632-109-9

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาในเรื่องของ มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่แล้วว่าจะสามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ หากไม่เป็นการเพียงพอ ควรหรือไม่ที่รัฐจะใช้อำนาจเข้าแทรกแซงจำกัด เสรีภาพของบุคคล ในส่วนที่ก่อให้เกิดสภาพปัญหาดังกล่าว และรัฐมีเหตุผลและความจำเป็นในแต่ละเรื่อง เพียงใด รวมทั้งหากต้องเข้าจำกัดกฎหมายโดยใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญา กฎหมายดังกล่าวควรมีลักษณะอย่างไรและควรจะมีมาตรการในรูปแบบใด จึงจะสามารถใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เกี่ยวกับกฎหมายและแนวความคิดต่าง ๆ อันเป็นแนวทางในการร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งสมมติฐานบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการสำรวจตลาดธุรกิจ การค้า จนกระทั่งได้ข้อสรุปในการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยวัตถุมงคลในพุทธศาสนา พ.ศ..... ซึ่งสามารถใช้บังคับเพื่อแก้ไขสภาพปัญหางานประการได้ อันเป็นพื้นฐานของการจำกัดและเรื่องวัตถุมงคลในเบื้องต้น และสามารถพัฒนาไปเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อแก้ไขสภาพปัญหานิพนธ์ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสร้าง การค้า การโฆษณาและสิ่งพิมพ์.

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... คณะศิลปศาสตร์
สาขาวิชา ..... ภาษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต ..... อ.ช. ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C370782 : MAJOR LAW

KEY WORD: BHUDDIST / AMULET

YINGTEP CHANTRANGSRI Pol.Capt. LEGAL MEASURE RELATING TO THE PRODUCTION, ADVERTISEMENT AND POSSESSION OF BHUDDIST. THESIS DIVISOR ASSO. PROF. TONGTHONG CHANTRANGSU, pp. ISBN 974-632-109-9

The proposals of this thesis are to study in case of: is the law measures that we already have are adequate to solve these problems, if not, the state should rely on what authority to intervene people's liberty. What kind of reason and necessity in such case that the state should use penal laws for inspecting and controlling. This law measure should have what kind of feature that can be solve this problem in natural form.

This research together with law report theory and point of view for leading to draft an act method, interview the related persons and check the trading market. For the study have a conclusion in draft Act on Bhuddist amulet...B.E. This law can control some part of problem and can be developed to an act for inspecting the businesses of producing, trading, advertising and pressing that relating to Bhuddist amulet.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... คณะศิลปศาสตร์
สาขาวิชา ..... อาราม
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต ..... ร.ศ.๗๐.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... พญ. ดร. นันดา ธรรมชาติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... ดร. สมชาย ธรรมชาติ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอรบกวนขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ชิงทอง จันทรากุ อาจารย์ ที่ปรึกษา และอาจารย์ ธรรมนง แสงวิเชียร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลา และให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างมาก

ขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กองวิชาการ กรมศิลปากร และกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องข้อมูลเอกสารต่าง ๆ และขอบพระคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลงได้ ทุก ๆ ท่าน.

ศูนย์วิทยบรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย ๙

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ๙

กิตติกรรมประกาศ ๙

บทที่ ๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๑

    ส่วนที่ ๑ วัตถุประสงค์ในพุทธศาสนา ๑

        พระเครื่องหรือพระพิมพ์ ๑

        เครื่องราง ๓

        พิธีกรรมและความเป็นมาของวัตถุประสงค์ ๔

    ส่วนที่ ๒ ลภานปัญหาในปัจจุบัน ๑๕

        ชุรภิกิจการค้าวัตถุประสงค์ ๑๕

        ลภานปัญหา ๑๙

    ส่วนที่ ๓ วัตถุประสงค์และแนวทางการวิจัย ๒๖

        วัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา ๒๖

        สมมุติฐานและทฤษฎี ๒๖

        วิธีการศึกษาค้นคว้า ๒๗

        ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๒๗

บทที่ ๒ กฏหมายและแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ๒๘

    ส่วนที่ ๑ ประมวลกฎหมายอาญา ๒๘

    ส่วนที่ ๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ๓๘

    ส่วนที่ ๓ พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๔ ..... ๔๑

    ส่วนที่ ๔ ข้อพิจารณาของผู้พิพากษาที่เกี่ยวข้อง ๕๓

บทที่ 3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุมงคลในพุทธศาสนา.....	55
ส่วนที่ 1 รัฐควรเข้าแทรกแซงในเรื่องนี้อย่างไร.....	55
วัตถุประสงค์และหน้าที่ของกฎหมาย.....	56
อำนาจรัฐในการออกกฎหมาย.....	63
ขอบเขตและข้อจำกัดในการใช้อำนาจนิติบัญญัติของรัฐ.....	66
โภชและทุษฎีการลงโภช.....	73
รูปแบบของกฎหมายที่มีโภชทางอาญา	
และกฎหมายลำดับรอง.....	83
แนวทางของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับ	
ศิลปวัตถุและโบราณวัตถุ.....	86
ส่วนที่ 2 ความจำเป็นของรัฐในกรณี.....	96
วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	102
การจัดสร้างวัตถุมงคล.....	103
การปลอมวัตถุมงคล.....	107
การค้า.....	111
การโฆษณาและลิํงพิมพ์.....	114
อัตราโภช.....	117
องค์กร.....	119
 บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	120
ส่วนที่ 1 สรุป.....	120
ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ.....	127
 บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก ร่าง พ.ร.บ.วัตถุมงคลในพุทธศาสนา พ.ศ.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	146